

Znak: WZPS-5.431.2.26.2024.KC-Ś
Szczecin, 19.11.2024 r.

Pan

Mateusz Ludwik Ruciński

Wójt Gminy Marianowo

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 23 – 25 października 2024 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Gminie Marianowo. Czynności kontrolne wykonywane były w siedzibie Urzędu Gminy Marianowo (ul. Mieszka I 1) oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Marianowie (ul. Mieszka I 2).

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na podstawie upoważnienia nr 109/2024 z dnia 23 września 2024 r. w składzie: Karolina Czaja-Śmietana – starszy inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem i Małgorzata Andraszkiwicz – starszy inspektor wojewódzki.

Kontrolą objęto sposób realizacji wybranych zadań z zakresu wspierania rodziny, w szczególności zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, a także realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w trybie zwykłym w dniach 17 – 18 listopada 2021 r. w Gminie Marianowo, w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 25 października 2024 r.

Ustaień dokonano na podstawie analizy dokumentacji dostępnej w Urzędzie Gminy Marianowo oraz w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Marianowie, a także wyjaśnień udzielonych przez Wójta i Sekretarza Gminy Marianowo.

Akta kontroli str. 1 – 11

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.),

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477).

Działalność Gminy Marianowo w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami³.

Oceny dokonano na podstawie analizy sposobu realizacji przez Gminę Marianowo następujących zadań z zakresu wspierania rodziny.

Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wsparcia.

1.Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych bez wsparcia asystenta – monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w Gminie Marianowo wszystkie rodziny, u których pracownik socjalny w wywiadzie środowiskowym zdiagnozował trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej były objęte wsparciem asystenta w kontrolowanym okresie. W gminie, w okresie objętym kontrolą, było dziewięć rodzin, w których została uruchomiona procedura Niebieskie Karty, w tym w dwóch przypadkach w rodzinach tych występował jednocześnie problem uzależnienia. W trzech przypadkach rodzinom zaproponowano wsparcie asystenta, ale te odmówiły. W trzech przypadkach nie było zasadności obejmowania rodzin asystenturą. W czterech przypadkach stwierdzono nieprawidłowości, tj.:

- 1) poz. 7 i 9, tab. 6 – pomimo powzięcia informacji o nieprawidłowościach w rodzinie, nie przeprowadzono w niej wywiadu środowiskowego, czym naruszono art. 8 ust. 1 pkt 1 oraz art. 11 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 2) poz. 1, tab. 6 – w wywiadzie środowiskowym nie ujęto informacji o dzieciach, co oznacza, że nie dokonano kompleksowej analizy sytuacji rodziny, szczególnie pod kątem jej funkcji opiekuńczo – wychowawczych, czym naruszono art. 11 ust. 2 ustawy,
- 3) poz. 4, tab.6 – po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, pomimo przebywania dziecka w pieczy zastępczej, rodzinie nie zaproponowano wsparcia asystenta, czym naruszono art. 176 pkt 3 lit. a ustawy.

Akta kontroli, str. 196 – 309

2.Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych objęte wsparciem asystenta rodziny.

W Gminie Marianowo, w okresie objętym kontrolą, było dziewięć, a na dzień kontroli osiem rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, które były objęte asystenturą. Wsparcie to zapewnia jeden asystent, co jest adekwatne do potrzeb gminy.

Analizie formalnej i merytorycznej poddano wszystkie ww. przypadki (poz. 1 – 9, tab. 3) i stwierdzono następujące uchybienia/ nieprawidłowości:

- poz. 1 – działania ujęte w planie pracy z rodziną nieadekwatne do możliwości rodziców [tekst wyłączony z jawności], plan pracy z rodziną podpisany tylko przez matkę, pomimo działań nakierowanych na oboje rodziców,

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

- poz. 2 – brak godzin wejść asystenta w środowisko zamieszkania rodziny, podczas wejść w środowisko brak informacji o relacjach panujących w rodzinie, brak dokumentacji potwierdzającej współpracę asystenta z placówkami oświatowymi, ustabilizowana sytuacja rodziny wskazuje na zasadność zakończenia współpracy w ramach asystentury (zwłaszcza, że asystentura trwa od 2013 r.),
- poz. 3 – brak dokumentacji potwierdzającej współpracę asystenta z kuratorem sprawującym nadzór nad rodziną za 2022 r.,
- poz. 4 – brak godzin wejść asystenta w środowisko zamieszkania rodziny, podczas wejść w środowisko brak informacji o relacjach panujących w rodzinie,
- poz. 5 – brak godzin wejść asystenta w środowisko zamieszkania rodziny, podczas wejść w środowisko brak informacji o relacjach panujących w rodzinie, brak dokumentacji potwierdzającej współpracę asystenta ze szkołą (również w ramach monitorowania sytuacji rodziny po zakończonej asystenturze),
- poz. 6 – podczas wejść w środowisko brak informacji o relacjach panujących w rodzinie,
- poz. 7 – brak godzin wejść asystenta w środowisko zamieszkania rodziny, podczas wejść w środowisko brak informacji o relacjach panujących w rodzinie,
- poz. 8 – brak godzin wejść asystenta w środowisko zamieszkania rodziny, podczas wejść w środowisko brak informacji o relacjach panujących w rodzinie, cała praca asystenta skupiona tylko na jednym dziecku (informacje o drugim jedynie w okresowych ocenach sytuacji rodziny), ustabilizowana sytuacja rodziny wskazuje na zasadność zakończenia współpracy w ramach asystentury,
- poz. 9 – brak monitorowania sytuacji rodziny, wejść w środowisko zamieszkania rodziny podczas [tekst wyłączony z jawności]

Podczas kontroli pouczono, aby:

- dokumentować godziny wejść w środowisko zamieszkania rodzin,
- dokumentować współpracę z kuratorem sprawującym nadzór nad rodziną oraz placówkami oświatowymi, również w ramach monitorowania sytuacji rodziny po zakończonej asystenturze,
- w planie pracy z rodziną ujmować działania dotyczące wszystkich jej członków, w przypadku ujęcia obojga rodziców, pozyskiwać podpisy obu,
- w przypadku rodzin z ustabilizowaną sytuacją opiekuńczo – wychowawczą kończyć w niej asystenturę i objąć je monitoringiem.

Plany pracy z rodziną były sporządzane bez zbędnej zwłoki, zawierały wszystkie elementy wymagane ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podczas kontroli analizie poddano 39 okresowych ocen sytuacji rodzin dokonanych przez asystenta w okresie objętym kontrolą. Wszystkie oceny zostały dokonane zgodnie z obowiązującym terminem i przekazane podmiotowi organizującemu pracę z rodziną.

W kontrolowanym okresie w gminie nie było rodzin, które chciały skorzystać ze wsparcia asystenta w ramach ustawy o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem”⁴
Akta kontroli, str. 12 – 177

⁴ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r., poz. 1329 ze zm.).

3.Rodziny z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej.

Na dzień kontroli, w pieczy zastępczej przebywało łącznie dziewięć dzieci z 7 rodzin. Wśród nich dwie rodziny były objęte asystenturą w kontrolowanym okresie. W czterech przypadkach ośrodek wskazał, że brak asystentury w tych rodzinach to wynik m. in.: choroby, a następnie śmierci rodzica oraz pozbawienia władzy rodzicielskiej. W jednym przypadku (poz. 5, tab. 5), po umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej nie przeprowadzono w rodzinie wywiadu środowiskowego i nie dokonano analizy sytuacji rodziny. [tekst wyłączony z jawności]

Wszystkie dzieci z rodzin objętych asystenturą zostały umieszczone w pieczy zastępczej przed okresem objętym kontrolą. Z uwagi na powyższe realizacja art. 15 ust.1 pkt. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie została poddana analizie.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w kontrolowanym okresie do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Marianowie wpłynęło łącznie 26 zaproszeń do udziału w posiedzeniach dotyczących okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Pracownicy ośrodka uczestniczyli w 22 posiedzeniach. W pozostałych przypadkach ośrodek przekazywał pisemne informacje na temat danej rodziny do właściwego podmiotu.

Akta kontroli, str. 178, 182 – 195

4.Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w kontrolowanym okresie Gmina Marianowo zapewniała swoim mieszkańcom następujące wsparcie specjalistyczne:

- praca socjalna i asystentura,
- w ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Stargardzie, Regionalnym Centrum Kryzysowym w Stargardzie oraz Stowarzyszeniem Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z Dziećmi w Stargardzie - nieodpłatna pomoc psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych, terapeuty i mediatora rodzinnego,
- Punkt Informacyjny – Konsultacyjny w Marianowie – wsparcie psychologiczne, pedagogiczne, terapeuty uzależnień, pracowników socjalnych oraz mediatora rodzinnego,
- poradnictwo prawne,
- wsparcie psychologiczne i pedagogiczne w placówkach oświatowych na terenie gminy,
- placówki wsparcia dziennego.

Informacje na temat ww. wsparcia są rozpowszechniane w ramach bieżącej pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Marianowie oraz na stronie internetowej ośrodka.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Marianowo organizowano imprezy celem integracji mieszkańców, np.: Dzień dziecka, Mikołajki, Lato z Sydonią, Dzień Ziemiaka, Dzwonki, Noc Kupały. Imprezy odbywały się w ramach współpracy kół gospodyń wiejskich, Fundacji „Nowe Możliwości”, Towarzystwa Rozwoju Gminy Marianowo, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Gogolewo i Dalewo, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Marianowie, Gminnego Ośrodka

Pomocy Społecznej w Marianowie, Urzędu Gminy Marianowo, Publicznej Biblioteki w Marianowie oraz poszczególnych sołectw.

Akta kontroli, str. 179 – 181

5. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Na terenie Gminy Marianowo funkcjonują trzy placówki wsparcia dziennego, prowadzone przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie, w tym: dwie prowadzone w formie opiekuńczej oraz jedna w formie pracy podwórkowej. Budynki, w których mieszczą się placówki prowadzone w formie opiekuńczej spełniają standardy opisane w art. 18 b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Akta kontroli, str. 310 – 312

6. Realizacja zaleceń pokontrolnych.

W dniach 17 – 18 listopada 2021 r. w Gminie Marianowo została przeprowadzona kontrola w trybie zwykłym. Wydano następujące zalecenia pokontrolne:

- 1) ocen funkcjonowania rodziny dokonywać zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (zalecenie zwykłe) – **zalecenie zrealizowane**,
- 2) zachować ciągłość w opracowaniu i realizacji 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny, jak wskazuje art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (zalecenie zwykłe) – **zalecenie zrealizowane**:
W okresie objętym kontrolą w gminie obowiązywały dwa ww. programy. Aktualny program został przyjęty na mocy uchwały nr LX/357/2024 Rady Gminy Marianowo z dnia 2 lutego 2024 r. z mocą obowiązywania od dnia 1 stycznia 2024 r. Poprzedni program obowiązywał do końca 2023 r.
- 3) sprawozdania z realizacji zadań ze wspierania rodziny przekazywać zgodnie z terminem opisanym w art. 179 ust. 1 ustawy i uwzględniać w nich potrzeby związane z ich realizacją (zalecenie zwykłe) – **zalecenie zrealizowane**:
W okresie objętym kontrolą trzykrotnie przekazano ww. sprawozdania, każdorazowo z zachowaniem obowiązującego terminu. Sprawozdania zawierały potrzeby.
- 4) plany pracy z rodzinami opracowywać i realizować z pracownikiem socjalnym przeprowadzającym wywiad w rodzinie, co opisuje art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (zalecenie zwykłe) – **zalecenie zrealizowane**,
- 5) kontrolę w placówkach wsparcia dziennego przeprowadzać przez osoby wskazane w art. 28 a ust. 2 ustawy (zalecenie zwykłe) – **zalecenie zrealizowane**:
W kontrolowanym okresie przeprowadzono po jednej kontroli w trzech placówkach wsparcia dziennego działających na terenie gminy. Kontrole przeprowadził kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Marianowie na podstawie zarządzenia nr 99/2022 Wójta Gminy Marianowo.

Akta kontroli str. 313 – 314

Podsumowanie ustaleń kontroli

- 1) **stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości:**

- brak analizy sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie po powzięciu informacji o tym, że rodzina przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- brak propozycji asystentury w rodzinie pomimo występujących w niej trudności opiekuńczo – wychowawczych,
- brak monitorowania sytuacji dziecka podczas jego urlopowania z pieczy zastępczej do domu rodzinnego.

2) przyczyny stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości:

- błędna interpretacja przepisów,
- niedopatrzenie.

3) skutki stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości:

- formalne,
- niewystarczające wsparcie dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- niewystarczająca wiedza na temat dzieci i rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

4) osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia/ nieprawidłowości:

- były i obecny Wójt Gminy Marianowo,
- kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Marianowie,
- pracownicy socjalni,
- asystent rodziny.

5) uprawnienia jednostki kontrolowanej:

- zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

6) wpis w książce kontroli:

- 4

7) wystąpienie otrzymują:

- Wójt Gminy Marianowo,
- a/a

W celu podniesienia efektywności pracy Gminy Marianowo w zakresie wspierania rodziny wydaję

zalecenia znaczące:

- 1) po powzięciu informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, przeprowadzać w niej wywiad środowiskowy i dokonywać kompleksowej analizy sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie – art. 8 ust. 1 pkt 1 oraz art. 11 ust. 1 i 2 ustawy,
- 2) w przypadku asystentury w rodzinach, z których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, prowadzić monitoring ich sytuacji w czasie urlopowania do domu rodzinnego,
- 3) zapewnić wsparcie asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zgodnie z art. 176 pkt 3 lit. a ustawy.

Znak: WZPS-5.431.2.26.2024.KC-Ś

W przypadku braku zastrzeżeń do zaleceń pokontrolnych proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

Z upoważnienia
WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO
Dawid Krystek
II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Zespół inspektorów:

Małgorzata Andraszkiwicz
Starszy inspektor wojewódzki

Karolina Czaja- Śmietana
Starszy inspektor wojewódzki

Zastępca Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

Izabela Wojtczak – Sikorska

Klauzula anonimizacji

- A. **Zakres wyłączenia:** informacje mogące bezpośrednio lub w kontekście ujawnić dane osobowe osoby fizycznej.
- B. **Podstawa prawna wyłączenia i przetwarzania:** art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022r poz. 902 – tekst jednolity), art. 5 ust.1. lit. B oraz art. 6 ust.1 lit. C Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych, oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE
- C. **Osoba, która dokonała wyłączenia:** Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
- D. **Podmiot w interesie którego dokonano wyłączenia z jawności:** art. 8 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej: (osoby fizyczne).